

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 771/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

92/2010. (III. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **r.-i lakos panaszos**¹ 2009. augusztus 26-án előterjesztett **panaszát** a 2010. március 17-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: PMRFK) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrésztől alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrésztől az alapjog sérelme nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2009. augusztus 26-án elektronikusan terjesztette elő panaszát a Testület honlapján elérhető formanyomtatványon, amelyet aláírásával 2009. szeptember 14-én megerősített. A panaszos egy magánterületen megrendezett ünnepélyes eskütételen vett részt, ahol a rendőrség megjelent és igazoltatni kezdte az ott tartózkodókat.

I.

A panaszbeadvány szerint 2009. augusztus 22-én a panaszos Szentendre egy magánterületnek minősülő részén tartózkodott, ahol a Jobbik Magyarországért Mozgalom családi rendezvényén vett részt, a 2009. július 11-én megalakult Új Magyar Gárda Mozgalom formaruhájában. Valamilyen hangosbeszélőn történő „ordítózás”

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

után, amit a rendőrségi helikopter által keltett zaj miatt nem lehetett érteni, beöltözött rohamrendőrök hatoltak be a magánterületre, ahol igazoltatni és motozni kezdtek.

A panaszost is igazoltatták, melynek során iratait elkérték, és adatait rögzítették, továbbá megmotozták. Arról azonban – állítása szerint – nem adtak felvilágosítást, hogy adatai elkérése miért történt: „rutinellenőrzés” vagy egy esetleges későbbi feljelentés miatt. A panaszos nem kapott tájékoztatást továbbá jogairól, a lehetséges következményekről és arról sem, hogy vele szemben eljárást indítottak-e. Az igazoltatás során a panaszos semmilyen papírt nem írt alá. Azt sem kérdezték meg tőle, hogy kíván-e panasszal élni az eljárás miatt.

A panaszos megítélése szerint törvénytörő, jogtalan és felháborító a rendőrség eljárása, ezért tiltakozik az ellen – a felsorolt érveire figyelemmel.

- A panaszos előadta, hogy törvénytisztelő, adófizető állampolgár, akinél az eljárás során semmiféle tiltott, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközt nem találtak.

- A rendezvényen több ezren voltak hasonló öltözetben, ezért a panaszos diszkriminatívnak ítéli meg a rendőrség azon eljárását, hogy csak 176 fő ellen indítottak eljárást.

- A panaszos szerint a rendőrség megsértette a tulajdonhoz való jogot azáltal, hogy magánterületre fegyveresen behatolt és feltette a kérdést: ezek után, ha egy baráti összejövetelt tart a kertjében, akkor is betörhetnek-e oda a rendőrök.

- Az igazoltatás és a motozás a panaszos szerint „kaotikus” volt, mert közben „nagy jövés-menés zajlott a területen”. Volt, akit többször is igazoltattak, de a többséget nem.

- A panaszos azzal is érvelt beadványában, hogy a 2009. július 11-én megalakult Új Magyar Gárda Mozgalom egy társadalmi mozgalom, nem egyesület és nem jogi személy. Magánemberként olyan ruházatot visel mindenki, amelyet csak akar. A Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.738/2009/7. sz. jogerős ítélete nem tiltja „az alakzatban történő egyenruha viselést”, valamint „biztosítja a Magyar Gárdát alkotó természetes személyeknek a jövőbeli egyesülési, gyülekezési jogát, mint alanyi jogot.” Ezen túlmenően rögzítette, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának ún. „vörös csillagos ítélete” garantálja a véleménynyilvánítás egyenruha, jelképek és speciális köszöntések által történő kifejezését. A panaszos véleménye szerint, mivel a rendezvényen nem voltak mások számára sértő szónoklatok, valamint nem volt jelen a bíróság által említett „foglyul ejtett közönség”, akiknek a jogait, szabadságát a beszédek, a vonulás, az egyenruha stb. esetleg sértette volna, ezáltal nem valósult meg a bíróság által jogellenessé nyilvánított tevékenység.

- A panaszos beadványában hivatkozott – a rendőri erők parancsnoka által idézett – az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 10/C. §-ának (1) bekezdésére. A panaszos álláspontja szerint az Új Magyar

Gárda Mozgalom – ellentétben a fenti jogszabályhelyben foglaltakkal – nem szervezet, hanem mozgalom.

A fentiek alapján a panaszos kérte panaszának érdemi kivizsgálását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A PMRFK vezetője 2009. augusztus 20-án kelt, 13000-6146/4/2009. számú egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el a Főkapitányság teljes illetékességi területére augusztus 22-én 6 órától 23-án 6 óráig a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 73. §-ának (6) bekezdése és 103. §-ának (11) bekezdése alapján. Az egyedi utasítás szerint a rendőri állomány figyelemmel kíséri a Szentendrei Rendőrkapitányság illetékességi területén megtartandó rendezvényekre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat, megakadályozza az esetleges jogsértések kialakulását, szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműútvizsgálásokat hajt végre, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-a alapján – illetve kérésre – közreműködik az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában, jogsértés esetén intézkedik.

Az egyedi utasítás indokolása kifejezetten hivatkozik arra a körülményre, hogy a feloszlott Magyar Gárda a kérdéses napon rendezvényt kíván tartani, amely a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 212/A. §-ába ütköző egyesületi joggal visszaélés vétsége, a 268. §-ába ütköző törvény vagy hatóság rendelkezése elleni izgatás vétsége, illetve a Szabs. r. 10/C. §-ába ütköző feloszlott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése elkövetésének lehetőségét veti fel.

Az indokolás utal továbbá az Rtv. 30. §-ának (3) bekezdésére, miszerint a rendőrség „a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja”. A Szolgálati Szabályzat 73. §-ának (6) bekezdése alapján a „gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény [a továbbiakban: Gytv.] hatálya alá tartozó, illetve más jelentős rendezvény helyszínén csapaterőnek a biztosításban való részvétele esetén azt a területet, ahová a belépők fokozott ellenőrzése kötelező, a rendőri szerv vezetője határozza meg”. A 103. § (11) bekezdése szerint a „fontosabb utasítást az előjáró írásban adja ki, és azt ki kell hirdetni az érintett beosztottak előtt”.

2) Az országos rendőr-főkapitány 2009. augusztus 17-én intézkedési tervben rögzítette a 2009. augusztus 20-ai nemzeti ünnep, valamint a hozzá kapcsolódó, illetve az augusztus 19-e és 23-a között megrendezendő jelentős rendezvények rendőri biztosításával kapcsolatos feladatokat.

Az intézkedési terv módosítására 2009. augusztus 20-án került sor a felosztatott Magyar Gárda által augusztus 22-ére szervezett rendezvénnyel kapcsolatos rendőri feladatok – információgyűjtés, intézkedések tervezése és végrehajtása, közúti ellenőrzések a Szentendre felé vezető utakon, vélhetően a kérdéses rendezvényre tartó járművek ellenőrzése – megfelelő ellátása érdekében.

3) A biztosítás parancsnokának helyettese – a PMRFK vezetőjének jóváhagyásával – biztosítási tervben foglalta össze a rendezvény biztosításával kapcsolatosan ellátandó feladatokat, amelyek a rendőri fellépés módját 2009. augusztus 22-én 7 órától 18 óráig részletesen meghatározták.

A terv utal az esemény kapcsán az elektronikus sajtóban megjelent hírekre, ezekkel összefüggésben a várható napirendre, illetve a résztvevők létszámára. A rendőri fellépést a résztvevőkkel szemben arra az esetre írja elő, ha azok megvalósítják a Szabs. r. 10/C. §-ában tilalmazott tevékenységet, így például amennyiben a Magyar Gárda tagjai egyenruhában gyakorlatozni kezdenek. Ezen esetekben a fellépés módját is meghatározza: első lépcsőben dokumentált felszólítást kell alkalmazni; amennyiben a szabálysértést folytatják, igazoltatásokat kell foganatosítani és feljelentéseket tenni; ha pedig a szabálysértést az érintettek ezt követően sem fejezik be, úgy az érintetteket az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontja alapján (mint a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytató személyeket) elő kell állítani.

A rendőrség tudomására jutott információk alapján a biztosítási terv részletesen meghatározza továbbá a rendőri szervek legfontosabb feladatait – a rendezvény és a környék közlekedése rendjének biztosítása, jogellenes cselekményt megvalósító személyekkel szembeni fellépés –, illetve a vezetés rendjét.

4) A rendőrség csatolta a Magyar Gárda nevével és szimbólumaival (oroszlános jelvény és pajzs) ellátott, 2009. augusztus 22-én 15 órára Szentendrére „eskütételre” hívó plakátot. Augusztus 20-án a magyargarda.hu honlapon közlemény jelent meg (<http://magyargarda.hu/node/4402>), miszerint „avatást” tart „a felosztatott Magyar Gárda Egyesület jogutódjának nem minősülő Új Magyar Gárda Mozgalom (Magyar Gárda)”. A közlemény jelzi: a rendőrség figyelmeztette az érintett terület tulajdonosát, hogy a rendezvényt fel fogja oszlatni. A közlemény szerint a „Magyar Gárda a szükséges jogi és biztonsági lépéseket megteszi: a Nemzeti Jogvédő Szolgálat ügyvédei a helyszínen teljesítenek szolgálatot, továbbá a Magyar Gárda biztonsági szolgálata a jogellenes hatósági lépések elkövetését a rendelkezésre álló eszközökkel megakadályozza”.

Szintén a magyargarda.hu honlapon jelent meg 2009. augusztus 21-én a „Nemzeti Egyletek” közleménye (<http://magyargarda.hu/node/4405>), amely arra szólít fel, hogy „a rendőrség és a kormány antidemokratikus és jogsértő” fellépését megakadályozandó, a „civiliek” vonjanak „élőláncot a gárdisták köré”.

5) A Testület megtekintette a rendőrség által rendelkezésére bocsátott, a panaszolt eseményen készült videofelvételeket, melyek alapján a következők állapíthatók meg.

8 óra 45 perckor védőöltözetet viselő rendőrök és egy civil ruhás, „Rendőrség” feliratú láthatósági mellényt viselő rendőr érkezett a telek határára, ahol közölték a gárdista egyenruhát viselőkkel, hogy a szervezővel szeretnének beszélni. A gárdisták megkérték a rendőröket, hogy a magánterületet hagyják el, megmutatták a telekhatárt, a felszólításnak a rendőrök eleget is tettek.

Néhány perccel később, 8 óra 51 perckor Vona Gábor érkezett meg, és a civil ruhás rendőrhöz érve kölcsönösen bemutatkoztak. Tisztázták, hogy Vona Gábor a rendezvény rendezője, majd a rendőr közölte, hogy a résztvevők Btk. 212/A. §-ába és a Szabs. r. 10/C. §-ába ütköző magatartást valósítanak meg, és felszólította a magatartás abbahagyására. A rendező kijelentette, hogy családi nap van, és nem érti, hogy mire gondol a rendőr, törvénysértést nem követnek el, és nem fognak elkövetni, de majd konzultálnak, a helyszínre fognak érkezni a Nemzeti Jogvédő Szolgálat munkatársai.

A rendőr közölte, hogy az ő feladata az, hogy a „vezetőnek” (a rendezvény szervezőjének) átadja ezt a tájékoztatást, majd – kérdésre – újra elmondta a hivatkozott jogszabályhelyek számát.

A helikopterről készült felvételeken már 9 óra 21 perckor látható, amint a területen számos jármű áll: a buszok a terület szélén, egymás után, félkörben, míg a körbezárt terület egy részén személygépkocsik parkolnak. A helyszínre érkező buszokkal a rendezvény résztvevői a területet körbevették úgy, hogy a telken kívülről lehetőleg ne lehessen látni a helyszínen zajló eseményeket, illetve, hogy megnehezítsék a bejutást. Látható, amint pár perc múlva alakzatba rendeződve egyenruhás csoportok vonulnak a helyszínre.

9 óra 39 perckor a következő tájékoztatás hangzik el hangosbemondón keresztül: „Hölgyeim és Uraim! A biztosítás parancsnoka nevében közlöm a... út mellett gyakorlatozó személyekkel, hogy önök egy felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében vesznek részt, jogsértést követnek el. Cselekményükkel önök elkövetik a 218/1999. évi Korm. r. 10/C. §-ába ütköző, felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértését, amely miatt a rendőrség köteles intézkedni. A törvény nevében felszólítom önöket, hogy jogsértő magatartásukat fejezzék be. Felhívom a rendezvény szervezőjének figyelmét, hogy cselekményével elköveti a Büntető Törvénykönyv 212/A. §-ába ütköző egyesülési

joggal való visszaélés vétségét. A rendőrség dokumentálja a jogsértő magatartást.” A felhívást egy perccel később megismételték.

A második – ugyancsak dokumentált – felszólítást követően a rendező azzal a szándékkal fordult a rendőrséghez, hogy tárgyalni kíván. A megérkező parancsnokkal közölte a rendező, hogy a felosztatott szervezetet senki nem kívánja újjászervezni, annak tíz tagja nincs is jelen, a bíróság ítéletét tudomásul vették, az Új Magyar Gárda van jelen, amely egy új szervezet, és amely nincs bejegyezve, mozgalomként működik, mint a polgári körök vagy a Szent László Asztaltársaság. A rendező megkérdezte továbbá, hogy pontosan mi alapján ítélik a rendőrök jogsértőnek a tevékenységüket, mi alapján kívánnak oszlatni, hiszen itt magánszemélyek vannak jelen.

A rendőr közölte, hogy az alakzatban állás, az egyenruha, a vezényszavak összességükben megvalósítják a hivatkozott szabálysértést, azonban oszlatásra nem fog sor kerülni, csak egyéni intézkedésekre, szabálysértés elkövetésére hivatkozással.

A rendező újra kérte, hogy higgyék el neki, mint a felosztatott egyesület vezetőjének, hogy nem az a szervezet van jelen, és ha akarják, hangosbemondón ők közlik is a jelenlévőkkel, hogy aki a felosztatott egyesületet kívánja a rendezvény helyszínén újjászervezni, az távozzon. Állítása szerint ilyen cselekményről szó sincs. Közben egy jelenlévő átadta a rendező részére az ítéletet, és közölte azt is, hogy az az eskütételt, az egyenruha viselését, alakzatban történő mozgást nem tiltja, és kéri szó szerint a Szabs. r. hivatkozott szakaszának szövegét. A rendező kérte a rendőröket, hogy jelöljék meg, mi az, ami konkrétan tiltja azt, hogy gyülekezzenek. Továbbá írásban kérte a szabálysértés és a belépés, igazoltatás jogalapját képező indokolást.

Az egyik jelenlévő résztvevő kijelentette, hogy szabálysértés gyanúja alapján nem lehet, csak megvalósult szabálysértés alapján lehetne belépni a magánterületre, továbbá közölte, hogy a bíróság nem jogalkotó.

Kérdésre a rendőrök elmondták a Szabs. r. 10/C. §-ának szövegét, majd át is adták azt. Mivel a gárdista egyenruhát viselők továbbra is vitatták a rendőri jogértelmezést, közölték, hogy a bíróság ítélete és a szabálysértési tényállás alapján az alakzatban, egyenruhában mozgást jogellenesnek ítélik. 9 óra 53 perckor újra elhangzott a hangosbemondón keresztüli felszólítás, majd 9 óra 54 perckor a rendőrök megindultak a telek felé.

A két busz közötti területre érve gárdista egyenruhás, részben sisakos, gázmaszkos személyek tartóztatták fel őket, és vitatták, hogy a tulajdonos hívása nélkül joguk lenne a területre lépni. A rendező újra a helyszínre érkezett, és kérte, hogy a parancsnokkal tárgyalhasson. A felek egyeztettek, az egyik rendőr közölte, hogy amennyiben nem ért egyet a jogértelmezéssel, a Testülethez fordulhat panaszával, az ellenállás értelmetlen, tegyék szabaddá a bejáratot.

A rendező továbbra is vitatta a rendőrségi jogértelmezést, mivel állítása szerint a helyszínen a Szentendrei Konzervatív Kör és a Jobbik Magyarországért Mozgalom rendezvénye zajlik, és ő csak résztvevő, mindenki magánszemélyként van jelen, ő a feloszlatott társadalmi szervezet nevében nem tud nyilatkozni, mert az már nem létezik, nem ő rendelkezik a területtel, így nem tud arról nyilatkozni, hogy szabaddá teszik-e a területet. Ezt követően a rendező elhagyta a helyszínt, és a rendőrök egyénekenként folytatták a tájékoztatást – amely immár kiterjedt a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértésére is – és a felhívást.

10 óra 4 perckor látható, amint egy csoport rendőr a buszok mögül kerülve érkezik a rendezvény helyszínére.

A jelenlévők többféleképpen próbálták akadályozni a rendőrök belépését: az autók elhelyezésén túl – miután a rendőrök a buszokat megkerülve a területre léptek – civil ruhás élőlánccal, amelyet a felvételen láthatóan egy rendőr 10 óra 7 perckor egy helyen testi kényszerrel szakít át. Ezt követően megkezdődtek az igazoltatások, melyek során a résztvevők továbbra is kifejezték egyet nem értésüket.

10 órakor a telken több oszlopban álltak az alakzatok, negyed 11-kor az igazoltatást végző rendőrökkel szemben gárdista egyenruhás sorfal állt fel. Látható az is, hogy a buszok közötti szűkebb helyeken a résztvevők csoportosultak, és kívülről, az út felől védőöltözetben rendőrök érkeztek, egy csoportjuk a telek oldalánál, a buszok mögött kerülve közelítette meg a rendezvényt, és 10 óra 45 perckor még zajlottak az igazoltatások, amelyek keretében – a felvételeken látható – ruházat átvizsgálásokra is sor került. Az egyedi intézkedések kapcsán hallható, hogy a panaszjogra vonatkozó kérdés, kioktatás elhangzik, illetve a szabálysértés továbbfolytatásának következményeként előállítást helyeznek kilátásba, továbbá megkérdezik az igazoltatott személyt, hogy a szabálysértés elkövetését elismeri-e.

Rendőrségi járműből készített felvételen látható, amint 10 óra 40 perctől jórészt gárdista egyenruhás (hosszú fekete nadrág, jellegzetes mellény, fehér ing, sapka jelvénnel, esetenként árpádsávós kendő, gázálarc stb.) személyekből álló csoportok vannak a helyszínen, amelyet buszok, személyautók vesznek körül. A csoportok 10 óra 45 perctől kezdenek alakzatba rendeződni, hallhatóak vezényszavak, köszöntések, majd a résztvevők a járművekhez vonulnak. Az alakzatot elhagyva leveszik a sapkát és a mellényt.

10 óra 51 perckor látható, amint egy védőöltözetet viselő rendőr egyeztet egy gárdista egyenruhát viselő személlyel a telken kívül, az út mellett. Ezt követően a telken kívülről csak az úton vonuló rendőröket, illetve az autóbuszok között hagyott szűk területen gyülekező, fehér ingben várakozó személyeket látni.

11 óra 39 perckor újra látható, amint a telken teljes egyenruhában, alakzatban csoportok vonulnak.

Később az látszik, hogy 15 óra után beszédek hangzanak el a részben gárdista egyenruhát viselő tömeg előtt.

16 óra 30 perc körül látható, hogy a rendezvényre érkezett tömeg fokozatosan elhagyja a helyszínt.

6) A biztosítási feladatok ellátásáról 2009. augusztus 27-én kelt összefoglaló jelentés szerint 2009. augusztus 17-étől több internetes honlapon megjelent arra utaló hír, hogy 2009. augusztus 22-én a Magyar Gárda – ekkor még nem ismert helyen – avatást kíván tartani. Több rendőri szervhez érkezett bejelentés a Gytv. szerint. A rendőrség valamennyi esetben tiltó határozatot hozott. Ezt követően jutott a rendőrség tudomására, hogy magánterületen kívánják az avatást megtartani Szentendre külterületén. A terület tulajdonosával a rendőrség felvette a kapcsolatot, és tájékoztatta arról, hogy amennyiben a résztvevők szabálysértést vagy bűncselekményt követnek el, a rendőrség intézkedni fog. Az érintett közölte, hogy ilyen cselekményről nincs tudomása, de a tájékoztatást tudomásul veszi.

A jelentés rögzíti, hogy a rendőri szervek a 2009. augusztus 21-én véglegesített biztosítási terv alapján jártak el.

A rendezvény napján a rendőri erők 8 óra 9 perckor észlelték, hogy a telken kb. 3-400 fő a Magyar Gárda egyenruhájában alakzatba rendeződött, és „mintha gyakorlást kezdett volna”. A rendőrök felvették a kapcsolatot a magát a rendezvény szervezőjeként megjelölő Vona Gáborral, aki közölte, hogy tartózkodni fognak bűncselekmény és szabálysértés elkövetésétől, a területen családi napot tartanak.

A helyszínre érkező buszokkal a rendezvény résztvevői a területet teljesen körbevették úgy, hogy a járművek között egy-egy ember fért át, egyúttal lehetetlenné téve az eseményekről a távolból felvételek készítését. 9 óra 25 perckor a rendőrök észlelték, hogy a terület szélétől több, gárdista „egyenruhát viselő személyekből álló alakzat” indul meg a rendezvény helyszíne felé. Ekkor a tömeg 6-800 fős lehetett. 9 óra 40 perctől háromszor, dokumentált felszólítás hangzott el, hogy a helyszínen alakzatban jelenlévő résztvevők szabálysértést követnek el, és a rendőrség intézkedni fog velük szemben.

A felszólítás hatására a területről előlépő Vona Gábort a rendőrség tájékoztatta a szabálysértéssel kapcsolatos rendőri álláspontról, amire a szervező közölte, hogy ez nem a felosztatott Magyar Gárda, és kérdezte, hogy miből gondolja a rendőrség, hogy az Új Magyar Gárda azonos a felosztatott Magyar Gárdával. A rendőrség illetékes közölte, hogy az öltözet, a jelképek, az alakzatok és a köszöntések megegyeznek a felosztatott Magyar Gárdáéval. A szervező ezt nem fogadta el, és közölte, hogy magánterületen nem lehet intézkedni (több jogász is ott tartózkodott, akik a szervezőt jogi tanácsokkal segítették). A rendőrség részéről azonban tájékoztatták, hogy az Rtv. szerint engedély nélkül is intézkedhetnek a területen. Az érintett rendőr nevét és jelvéyszámát többen elkérték, melyet ő megadott. A szervezőt felkérték, hogy

szólítsa fel a jelenlévőket a szabálysértés abbahagyására, ezt követően Vona Gábor távozott a rendezvény helyszínére.

A rendőrök a szabálysértésre és a megfelelő tájékoztatásra való tekintettel beléptek a magánterületre. A bejutást nehezítette, hogy a buszok közötti szűk helyen gárdista egyenruhát viselő személyek álltak, és akadályozták a belépést. A sorban elől álló személy rendőri felszólításra – mely utalt a szabálysértés elkövetésére – cselekményével felhagyott, átadta személyi igazolványát. Az intézkedés befejeztével azonban újabb gárdista egyenruhát viselő személy lépett a helyére, és az így kialakuló sor nehezítette a rendőri erők bejutását. Az intézkedéseket egyéenként hajtották végre, az érintettek láthatóan lassító szándékkal léptek fel, de nem álltak ellen. A művelet gyors végrehajtása érdekében újabb rendőri erők érkeztek a helyszínre, és végezték az igazoltatásokat, készítették elő a feljelentéseket.

A rendezvény helyszínén a rend 11 óra körüli időpontban állt helyre. 11 óra 20 perckor a területhez vezető utat átadták a forgalomnak, és a Magyar Gárda egyik kapitányával megállapodtak abban, hogy a rendőrség rendbizont küld a helyszínre, aki a rendezvény bejáratánál fog tartózkodni, és nem mehet be a rendezvényre.

A jelentés szerint délután, 14 óra 17 perckor a biztosítás parancsnoka megkereste Vona Gábort, a rendezvény szervezőjét, és tájékoztatta, hogy amennyiben a 15 órakor kezdődő rendezvényen ismét gárdista egyenruhában és alakzatban vesznek részt az ott tartózkodók, ismételten rendőri intézkedésre kerül sor. Ezzel egyidejűleg gyanúsítottí idézést adtak át neki gyülekezési joggal való visszaélés vétségének elkövetése miatt. A délutáni rendezvényen a résztvevők végül sapka és mellény nélkül, nem alakzatban jelentek meg.

Mivel a rendezvényre érkezők és a biztosításban résztvevő rendőrök járműveiket az út szélén hagyták, a forgalom az úton lelassult, és a résztvevők részéről is jelezték, hogy nem lehet megfelelően közlekedni. Ezt követően a rendőrség az utat egyirányúsította, egyedül a menetrend szerinti buszjáratokat engedték át. A rendőrség a forgalmat a rendezvény végét követő elvonulásig, 16 óra 20 perc körüli időpontig biztosította, a terület 17 óra 20 percig kiürült, 18 órára valamennyi – megerősítésként érkezett – rendőri erő távozását engedélyezték.

A jelentés szerint a biztosítás során 130 fővel szemben készült feljelentés a Szabs. r. 10/C. §-a alapján, 269 igazoltató lapot állítottak ki. (A 130-as szám azért alacsonyabb az aznap közölnél, mert több személyről két feljelentés is készült.) A biztosítás során személyi szabadságot korlátozó intézkedést vagy kényszerítő eszközt a rendőrök nem alkalmaztak, sérülés vagy rendkívüli esemény nem történt.

A biztosítás végrehajtását hátráltató tényezők között a jelentés az alábbiakat sorolta fel: a felosztatott szervezet tagjai felkészültek a rendőri intézkedésekre (gázálcok, testvédők, sisakok stb.), és várható volt, hogy jelentős ellenállást tanúsítanak; a felosztatott szervezet rendezvényét egy politikai rendezvénnyel együtt tartották, a

résztevők között vegyesen voltak gárdisták és érdeklődők, szétválasztásuk nem volt lehetséges; a jelenlévők többszöri tájékoztatása sem vezetett eredményre; a terület jellege is nehezítette a rendőri fellépést.

A jelentés az intézkedések alapjául az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésében és a Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettséget, az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésében és a Szolgálati Szabályzat 38. §-ának (1)-(2) bekezdéseiben foglalt igazoltatást, az Rtv. 39-40. §-ban foglalt („magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen” fogatosított) intézkedést, valamint a Szabs. r. 10/C. §-ában foglalt „feloszlátott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” tényállását jelölte meg.

7) A rendőrség megküldte a rendezvényt érintő rendőri fellépésről készült eseménynaplót, amely az alábbi, a panasz elbírálása szempontjából lényeges körülményeket tartalmazza.

A rendezvény helyszínének közelében szolgálatot teljesítő rendőri erők 9 óra 24 perckor észlelték, hogy a terület szélén 100-120 fő egyenruhát viselő személy alakzatba állt. Ezt követően az alakzat többször egymás után felbomlott, majd ismét kivehetővé vált. Ezidőtájt érkeztek információk arra vonatkozóan, hogy a körbezárt területen belül tartózkodók cserepeket törnek össze, illetve törmelékeket gyűjtenek, amelyek miatt a rendőrség várható ellenállástól tartott.

9 óra 54 perckor az arra vonatkozó utasítás alapján egy század bevonult a területre, a napló szerint megkezdődtek az igazoltatások, dokumentálások és előállítások.

A jelentés rögzíti, hogy 10 óra 46 perckor a résztvevők arról tájékoztatták a rendőrséget, hogy a rendezvényt befejezik, az egyenruhát leveszik, és maradnak a helyszínen, ahol családi sportnapot fognak tartani. Ezt követően a rendőrség a területről levonult, az igazoltató lapokat összegyűjtötték.

15 órakor a helyszínen kifogásolták, hogy a rendőrségi helikopter nagyon zajos, ezért a helikopter ettől kezdve távolabbról rögzítette az eseményeket.

Az egyik résztvevő kifogásolta, hogy a rendőrségi autók és lezárások miatt forgalmi dugó alakult ki a helyszínre vezető utcában. Őt tájékoztatták az utca egyirányúsításáról, és közölték vele, hogy a rendőrségi autók ugyanúgy az útpadkán parkolnak, mind a résztvevők járművei.

8) A PMRFK Ellenőrzési Szolgálat vezetőjének válaszelevele a panasz szempontjából az alábbi releváns információkat tartalmazza.

A rendezvény helyszínén a rendőrök 8 óra 42 perckor vették fel a kapcsolatot – magát a rendezvény szervezőjeként megjelölő – Vona Gáborral, és tájékoztatták, hogy

amennyiben a rendezvényen a résztvevők egyenruhában és alakzatban vesznek részt, a rendőrök intézkedni fognak.

9 óra 40 perckor, a rendőri erőknek a rendezvény helyszínére történt megindulását megelőzően a biztosítás parancsnokának helyettese ismételten tájékoztatta Vona Gábort, hogy rendőri fellépésre kerül sor, és annak mi az oka. Mindkét esetben felszólították, hogy tegyen lépéseket a jogsértő cselekmények abbahagyására.

Azt megelőzően, hogy a rendőri erők a rendezvényre bevonultak, hangosbemondón keresztül háromszor hangzott el felszólítás arra, hogy a résztvevők szabálysértésnek, illetve bűncselekménynek minősülő magatartásukkal hagyjanak fel, ellenkező esetben rendőri beavatkozásra kerül sor.

9) A rendőrség csatolta azt az iratmintát, ami alapján a rendezvényen részt vevő személyekkel szemben szabálysértési feljelentést tettek. Az irat szerint Szentendre külterületén fekvő magánterületen a rendőrök azt észlelték, hogy több száz fős tömeg gyűlt össze a Magyar Gárda rendezvényére annak ellenére, hogy az említett szervezetet a Fővárosi Ítéltábla jogerősen feloszlatta. A feljelentés szerint a „tömeg tagjai a jogerősen feloszlott Magyar Gárda egyenruháját viselték, ők katonai alakzatban álltak”.

A rendőrség a tömeget hangosbemondón keresztül felszólította „a cselekmény abbahagyására”, a szervezőként azonosított személy részére külön tájékoztatást adtak a lehetséges jogkövetkezményekről. Az egyenruha viselése és a katonai alakzatba rendeződés a rendőri álláspont szerint megvalósította a feloszlott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértési tényállását („bíróság által társadalmi szervezet feloszlásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez” Szabs. r. 10/C. §).

A feljelentésben szerepel, hogy a Fővárosi Ítéltábla hivatkozott ítélete „a Magyar Gárda Mozgalom tevékenységét többek között a félelemkeltésre alkalmas katonai jellegű egyenruhában folytatott demonstrációk miatt nyilvánította jogellenesnek, így a nevezett által folytatott tevékenység a Fővárosi Ítéltábla ítéletében jogellenesnek nyilvánított tevékenységnek minősíthető”.

10) A Készenléti Rendőrség 2009. november 12-ei levelének 4. pontja azt rögzíti, hogy a telken „építmény nem helyezkedik el”, ezért a terület az Rtv. 97. §-ának c) pontja szerint „nem minősíthető magánlakásnak”.

11) A PMRFK Ellenőrzési Szolgálat vezetőjének 2009. szeptember 29-én, illetve a Készenléti Rendőrség Parancsnokának 2009. november 25-én kelt tájékoztató levele a rendőrségi szolgálati helikopterek igénybevételével kapcsolatban az alábbiakat rögzíti.

A rendőrségi szolgálati helikopterek igénybevételének rendjéről szóló 20/2008. (OT 11.) ORFK utasítás 3. pont c) alpontja alapján a Készenléti Rendőrség Különleges

Szolgálatok Igazgatósága Légirendészeti Parancsnokság által üzemeltetett helikopterek a rendőri csapaterő alkalmazási körbe tartozó feladatok ellátásához igénybe vehetők.

A helikopter igénybevételére azért került sor, mert a rendezvény helyszíne kiterjedt volt, az oda érkező személyeket szállító autóbuszok, személygépkocsik a területet olyannyira körbezárták, hogy a területen történő események másként nem voltak észlelhetők. A vezetés és a rendőri erők szervezése miatt átlátást kellett biztosítani a helyszíni parancsnok és az ORFK Törzs részére. A helikopter igénybevételére a hivatkozott ORFK Törzs utasítása alapján került sor, ami azonban nem zavarhatta a rendezvényt, mivel több száz méter magasságban repült. A helikopter repülése 8 óra 45 perctől 10 óra 45 percig, 12 óra 28 perctől 13 óráig, illetve 14 óra 20 perctől 16 óra 37 percig történt meg. A jármű a repülési idő alatt nem végig a terület felett járőrözött, hanem ellenőrizte a Szentendrére, illetve a rendezvény helyszínére vezető utakat is. A 15 órakor kezdődött rendezvény ideje alatt a rendőrségi vezetési pontra érkezett egy személy és közölte, hogy a helikopter zavarja a rendezvényen résztvevőket. Ekkor a helikoptert a rendőrség utasította, hogy emelkedjen magasabbra és onnan folytatta a légtér ellenőrzését.

12) A PMRFK Ellenőrzési Szolgálat vezetőjének 2009. szeptember 29-én kelt tájékoztató levelében foglaltak alapján a panaszossal szembeni rendőri intézkedést az alábbiak indokolták.

A panaszos igazoltatására – az Rtv. 11-12. §-a rendelkezéseire figyelemmel – az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján került sor, mivel a személyazonosságának megállapítása a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, illetőleg bűnmegelőzési célból szükségessé vált. A panaszos a Fővárosi Ítéltábla által, mások jogainak és szabadságának védelme érdekében jogerősen felosztatott Magyar Gárda egyenruháját viselte, az egyesülettel kapcsolatban pedig az Ítéltábla kifejtette, hogy annak rendezvényei közvetlenül és ténylegesen a demokrácia lényegéhez tartozó közrendet és köznyugalmat támadják.

A panaszos adatainak rögzítésére az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése alapján került sor, mivel arra az esetlegesen szükségessé váló további intézkedés megtételéhez, eljárás megindításához való szükségességet feltételezték, azt „egyéb körülmények” különösen indokolták.

Az alakzatban, a felosztatott Magyar Gárda egyenruháját viselő, vezényszavakra tevékenykedő személyekkel szemben – így a panaszossal szemben is – sor került igazoltatásra és szabálysértési feljelentés megtételére a Szabs. r. 10/C. §-ának (1) bekezdésében foglalt felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése megvalósítása miatt.

Az intézkedés céljáról a rendezvény helyszínén elhangzott felszólításokból tájékozódhattak a résztvevők, ezen túl azonban az intézkedés okáról a fellépő rendőrök külön tájékoztatást is nyújtottak, amelynek során az Rtv. 29. §-ában megjelölt

„igazoltatás” rendőri intézkedés került megjelölésre, amelynek célja a személyazonosság megállapítása volt. A panaszjogról történő felvilágosítás, melynek során a panasz előterjesztésének helyére és módjára vonatkozó információk is átadásra kerültek, az Rtv. 92. §-ának (1)-(2) bekezdésében, valamint 93. §-ának (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével történt meg.

13) A rendőrség által megküldött, a feljelentett személyek nevét és személyi adatait tartalmazó listából megállapítást nyert, hogy a panaszossal szemben utóbb a szabálysértési feljelentés megtörtént. Az iratanyagban a panaszos igazoltatásáról kiállított RK lap ugyanakkor nem állt rendelkezésre, illetve a kézi kamerás felvételeken a panaszossal szembeni intézkedés beazonosíthatóan nem látható.

III.

A panaszos beadványában sérelmezte a rendőri fellépés tényét, módját, a rendőrségi helikopter zaját; továbbá igazoltatását, motozását, a szabálysértés miatti feljelentés közlését és a rendőri intézkedések oka közlésének hiányát, továbbá a panaszjogról való kioktatás elmaradását. Kifogásolta továbbá, hogy a rendőri intézkedésre magánterületen került sor, amely szerinte diszkriminatív jellegű volt.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 59. §-ának (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez, a 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, 55. §-ának (1) bekezdéséből levezethető személyi integritáshoz, az 57. §-ának (5) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz, a 62. §-ának (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogát; továbbá az Alkotmány 70/A. §-ában rögzített diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésére, amelynek keretében a további intézkedések, így többek között a panaszos igazoltatása is zajlott, jogszerűen került-e sor.

A PMRFK vezetője 13000-6146/4/2009. számú egyedi utasításával a főkapitányság teljes illetékességi területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2009. augusztus 22-én 6 órától 23-án 6 óráig. Az indokolás kiváltó okként arra az információra utal, hogy a jogerősen felosztatott Magyar Gárda kíván rendezvényt tartani, amely során egyaránt felmerül bűncselekmény és szabálysértés elkövetésének gyanúja.

Az Rtv. fokozott ellenőrzést szabályozó, tehát jelen esetben alkalmazandó 30. §-ának (1) bekezdése értelmében „a rendőrség [...] a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja”. Ugyanezen törvényhely (3) bekezdése alapján „a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés

biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, [...] a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja”.

Az Rtv. 97. §-ának (1) bekezdésében foglalt értelmező rendelkezés szerint e törvény alkalmazásában „ruházat: az intézkedéssel érintett személy testén viselt, illetőleg az intézkedés helyszínén nála lévő, vagy a közvetlen felügyelete alatt, illetve rendelkezésére álló ruházat, csomag és tárgy”.

A Szolgálati Szabályzat 39. §-a értelmében „a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

A jogszabályi háttér – ahogyan arra a Testület korábbi állásfoglalásaiban is utalt – meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával foganatosítható rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján foganatosítanak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent.

Ez a felhatalmazás ugyanakkor nem korlátlan. Vizsgálható egyfelől az, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét igazoltatás nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

A fokozott ellenőrzés elrendelésének jogszabályi feltételei a Testület szerint a rendezvénnyel érintett terület vonatkozásában fennálltak – a panaszolt intézkedés pedig pontosan ezen a területen történt. Az Rtv. hivatkozott 30. §-ának (1) és (3) bekezdésében szereplő indokok körébe vonhatóak azok az információk, amelyek a Magyar Gárdához köthető rendezvény („avatás”) megtartását valószínűsítették, hiszen a Fővárosi Ítéltábla 5. Pf.20.738/2009/7. sz. jogerős ítélete alapján a rendezvény szervezőivel kapcsolatban bűncselekmény, résztvevői vonatkozásában pedig szabálysértés elkövetésének gyanúja merülhetett fel. Tekintettel erre a Testület a konkrét esetben az adott terület és szűkebb környezete vonatkozásában jogszerűnek és arányosnak ítélte meg a fokozott ellenőrzés elrendelését, ugyanakkor megjegyzi, hogy a fokozott ellenőrzésnek egy megye teljes területére történő elrendelése olyan esetekben, amikor a rendezvényt csak egy jól behatárolható területen tartják meg, az arányosság követelményét nem veszi kellően figyelembe.

A Testület a panaszossal szemben foganatosított konkrét intézkedés kapcsán megállapította továbbá, hogy arra a fokozott ellenőrzés által érintett helyen, az egyedi

utasításban konkrétan hivatkozott rendezvény helyszínén került sor. A fellépést a rendőrség a panaszossal szemben továbbá azért ítélte szükségesnek, mert szabálysértés elkövetését látták megállapíthatónak.

A fokozott ellenőrzés és az arra alapított intézkedések kapcsán a Testület alapjogsértést nem állapított meg.

2) A Testület a fentiekén túl vizsgálta, hogy a rendőri intézkedések – igazoltatás, adatrögzítés – jogalapja a rendőri hivatkozás szerinti további jogszabályhely alapján megállapítható-e.

a) A panaszos igazoltatásának közvetlen indokaként a rendőrség azt jelölte meg, hogy a panaszos cselekménye alkalmas lehetett a Szabs. r. 10/C. §-a szerinti felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértésének megvalósítására, amit a panasszal érintett időpontban hatályos szabályozás szerint az követhette el, aki „a bíróság által felosztatott szervezet felosztatásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez”. A panaszossal szemben egyébként utóbb a rendőrség a szabálysértési feljelentést megtette.

A Testület utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban abban az esetben, ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor annak jogalapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik a rendőrség –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

A szabálysértés tényállása kapcsán a Testületnek vizsgálnia kellett a mögöttes feltételként szolgáló, felosztatásról hozott bírósági döntést is.

A Fővárosi Ítéltábla említett jogerős ítéletével a Magyar Gárdát feloszlatta. Az ítélet hatálya az indokolás szerint kiterjed az egyesülethez kapcsolódó mozgalom működésére is. Az Ítéltábla ítéletében utalt arra, hogy a Magyar Gárda (Mozgalom) nem jogképes, azt az egyesülettel szimbiózisban, az egyesületen belül, annak szervezeti egységeként működő entitásnak kell tekinteni. Igazolja ezt az, hogy az egyesület által becsatolt „együtműködési megállapodás” szerint a Magyar Gárda az egyesület „ideológiai-szellemi iránymutatását magáénak vallva” az egyesület céljait valósítja meg. Tekintve pedig, hogy az egyesület a Magyar Gárdát magában foglalja, az ítélet hatálya arra is kiterjed, „vagyis az egyesület felosztatása kapcsán a bíróság a Magyar Gárdában tevékenykedő természetes személyek együttműködésének az egyesülethez kötődő szervezeti kereteit is megszünteti”. Az indokolás pontosítja az elsőfokú ítélet félreérthető rendelkezését, és leszögezi, hogy a felosztatásról hozott döntés „a Magyar Gárdát alkotó természetes személyek jövőbeli egyesülési és gyülekezési jogára – mint anyagi jogi jogosultságra – kihatással nincs” (hiszen ez

ellentétes lenne az elkülönült jogi személyiség elvével). A tilalom tehát csakis a Magyar Gárda (egyesület vagy annak szervezeti egysége) keretében gyakorolt jog vonatkozásában érvényesül.

A rendezvény résztvevőinek azon hivatkozására, miszerint az aznap tagjait avató Új Magyar Gárda nem volt azonos a bíróság által jogerősen felosztatott szervezettel, a Testület álláspontja a következő.

Valamely szervezet tagjait a külvilág elsősorban olyan külső jegyek által képes azonosítani, mint a ruházat vagy a tanúsított magatartás. A rendelkezésre bocsátott felvételeken a rendezvény résztvevői olyan öltözetben láthatók, amely a „rég” Magyar Gárda által használt egyenruhához megtévesztésig hasonló, külső szemlélő számára azzal egyértelműen azonosítható. Ezt alapul véve azt kellett a továbbiakban vizsgálni, hogy az intézkedés alá vont személyek által tanúsított magatartás mennyiben felelt meg a felosztatásról hozott döntésben jogellenesnek nyilvánított tevékenységnek.

A Fővárosi Ítélet táblá határozatában – többek között – a Magyar Gárda tagjainak egyenruhában, katonai jellegű alakzatban tanúsított magatartását minősítette nem elfogadhatónak.

A panaszolt esetben a panaszos a külső szemlélő számára egyértelműen a felosztatott Magyar Gárda egyenruhájaként azonosítható öltözékben jelent meg a rendezvény helyszínén. A helikopterről készített és más videofelvételeken jól látható az is, ahogy a résztvevők egyenruhában, alakzatban vonulnak és állnak a rendezvény helyszínén.

A Szabs. r. 10/C. §-ának jelenleg nincs bírói gyakorlata, a jogalkalmazás még nem munkálta ki, hogy amennyiben – mint jelen panaszügyben is – a társadalmi szervezet felosztatásának oka több magatartás együttes tanúsítása, úgy ezen magatartási elemek közül valamennyinek az egyidejű tanúsítása szükséges-e ahhoz, hogy a szabálysértés megvalósuljon, vagy egyes elemek önálló megvalósulása is megalapozza a szabálysértési felelősséget. A Testület álláspontja szerint azonban jelen esetben az egyidejűleg megvalósuló magatartási elemek – egyenruha viselése, katonai alakzatban és vezényszavak alapján való fellépés – ahhoz mindenképpen elegendőek voltak, hogy a feljelentés megtételéhez szükséges gyanú szintjét elérjék, és így a fogatosított intézkedéseket megalapozzák.

E körben értékelendő, hogy az ítéletet még 2009 júliusában a Fővárosi Ítélet táblá honlapján teljes terjedelmében közzétették, továbbá az érintettek – akik éltek panaszjogukkal – maguk hivatkoznak az ítéletre, annak pontos számát is megjelölve. A panaszolt esemény időpontjáig továbbá a felosztatott egyesület törlése is megtörtént a Fővárosi Bíróságnál - a Polgári Kollégium Társadalmi szervezetek, alapítványok kezelőirodájának tájékoztatása szerint. Mindezek alapján a panaszolt napon – a Testület álláspontja szerint – már nem foghatna helyt olyan hivatkozás sem, hogy az ítélet tartalmát az érintettek nem ismerhették, vagy sértené a jogbiztonság elvét, ha a

még nem ismert ítéleti rendelkezésen keresztül érvényesülő szabálysértési tényálláshoz kapcsolt szankciót alkalmaz a rendőrség.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának panaszos által hivatkozott – 33629/06. számú, Vajnai kontra Magyarország ügyben 2008. július 8-án kelt – ítéletével kapcsolatban a Testület utal arra, hogy az ítélet 53. pontjában a bíróság kifejezetten értékelte a kérelmezőnél azt a körülményt, hogy a véleménynyilvánítási jogát bejegyzett és törvényesen működő szervezet rendezvényén, annak képviselőjeként gyakorolta. Ezzel szemben a panaszolt rendezvényen a véleménynyilvánítást is érintő rendőri fellépésre a törvényes működést megszüntető jogerős bírósági ítélet meghozatala után került sor.

A panaszolt esetben számos – fentebb ismertetett – körülmény utalt tehát arra, hogy a felosztatott Magyar Gárdához köthető a rendezvény. A fentiek alapján a hivatkozott szabálysértés gyanúja olyan fokban, amely az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata szerinti igazoltatást megalapozza, fennállt. A Testület megállapítása szerint ezért a panaszos igazoltatását a rendőrség megfelelő jogalap birtokában hajtotta végre.

b) A panaszos adatainak rögzítésével kapcsolatban a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát, ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.

A panaszos igazoltatására – az iratok egybevetése alapján – a szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt került sor, ezért a Testület megállapítása szerint az adatok rögzítése kifejezetten szükséges volt a későbbi szabálysértési feljelentés megtételéhez, a szabálysértési eljárásban történő felhasználáshoz. Az adatrögzítést az Rtv. erre az esetre kifejezett kötelezettségként írja elő az intézkedő rendőr számára.

A fenti indokok alapján a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát a rendőrség jogszerűen korlátozta, ebben a tekintetben alapjogsérelmet a Testület nem állapított meg.

3) A panaszos beadványában kifogásolta motozását és annak módját. A rendőrségi tájékoztatás szerint az esemény helyszínén ruházat- és csomagátvizsgálások zajlottak, ezért a Testület annak vizsgálta indokoltságát és jogszerűségét.

A ruházat- és csomagátvizsgálásokhoz az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése teremtett jogalapot, mely szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja szükségessé teszi.

A fentiek alapján értékelni kellett, hogy a szabálysértés elkövetésének gyanúja vagy a közbiztonság védelme kapcsán milyen többletelemmel szolgálhatott az átvizsgálás végrehajtása, attól milyen további eredményt várt a rendőrség.

A Testület rendelkezésére bocsátott rendőrségi iratok szerint 9 óra 30 perc körül azt észlelték a rendőrök, hogy a helyszínen lévők cserepeket törnek össze, és törmelékeket gyűjtenek. A felvételeken látható az is, hogy a rendőri behatolásakor a buszok közötti területet elzáró, formaruhát viselő személyek közül többen gázálcot, egyesek fémsisakot, tehát olyan felszerelést viselnek, ami alapján arra lehetett következtetni, hogy résztvevők számítanak egy esetleges összecsapásra a rendőrökkel.

Figyelembe véve továbbá a Magyar Gárda honlapján megjelent közlemény azon kitételeit, miszerint a Magyar Gárda a szükséges biztonsági lépéseket megteszi, és Gárda „biztonsági szolgálata a jogellenes hatósági lépések elkövetését a rendelkezésre álló eszközökkel megakadályozza”, a Testület megítélése szerint a helyszínen szolgálatot teljesítő rendőrök megfelelő indokkal döntöttek a közbiztonságra veszélyes tárgyak kiszűrése, vagyis a közrend, közbiztonság védelme érdekében a résztvevők átvizsgálása kérdésében. Ezért a Testület összességében megalapozottnak és arányosnak találta azt, hogy a rendőrök a rendezvény egyes résztvevőit, köztük a panaszost is, ruházat- és csomagátvizsgálásnak vetették alá. **A Testület megállapítása szerint az intézkedés a panaszos személyi integritáshoz való jogát jogszerűen korlátozta.**

4) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem kérdezték meg tőle, kíván-e panasszal élni az intézkedéssel szemben.

Az Rtv. 20. §-a (2) bekezdésének második mondata szerint az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszost tájékoztatták panaszjogáról, amely tájékoztatás tartalmazta a panasz előterjesztésének helyére és módjára vonatkozó információkat, figyelembe véve az Rtv. 92. §-ának (1)-(2) bekezdésében, valamint a 93. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat is.

A panaszos igazoltatásáról RK lap nem áll a Testület rendelkezésére, a kézi kamerás videofelvételeken ő nem beazonosítható, így a panaszos által előadottak és a rendőrség által nyújtott információk közötti ellentétet a Testület feloldani nem tudta, amelynek következtében a panaszos jogorvoslathoz való jogának sérelme nem állapítható meg.

5) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedés során nem közölték vele jogait és a lehetséges jogkövetkezményeket.

Az intézkedésekről készült felvételek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőrség tájékoztatási kötelezettségének az alábbiak szerint eleget tett.

A rendőrség tájékoztatása szerint az intézkedés céljáról a rendezvény résztvevői tájékozódhattak a helyszínen elhangzott felszólításokból, ugyanakkor az intézkedés okára vonatkozóan az intézkedő rendőr további, konkrét tájékoztatást is nyújtott, amelynek során az „igazoltatás” rendőri intézkedés került megjelölésre, célja pedig a személyazonosság megállapítása volt – a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, illetőleg bűnmegelőzési célból.

A Testület elfogadta azt a rendőrségi álláspontot, hogy a panaszos igazoltatását megfelelő tájékoztatás előzte meg. **A panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelmét az igazoltatás módja tekintetében nem állapította meg.**

6) A panaszos előadta, hogy a rendezvény magánterületen került megtartásra, ahova az intézkedő rendőrök beléptek és ott igazoltatni kezdtek.

A Testület az érintett alapjog kapcsán megállapította, hogy a rendőri belépéssel szembeni védelem elvben megillette a panaszost is, aki a tulajdonos engedélye alapján használta – más résztvevőkkel közösen – a magánterületet. Ezen jogosultsága azonban az alábbiak alapján korlátozható volt.

Az Rtv. 97. §-ának c) pontja szerint magánlakásnak minősül a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény és bekerített terület.

A Testület a rendelkezésére álló felvételek, továbbá a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján nem látott arra utaló körülményt, hogy olyan felépítmény lett volna a telken, ami miatt az egész terület magánlakásnak minősült volna. Annak hiányában a telekre a „közterületnek nem minősülő egyéb helyre” vonatkozó szabályozást kell alkalmazni. Az Rtv. 40. §-a szerint a rendőr a feladata ellátása során – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – beléphet a magánlakásnak nem minősülő egyéb helyre, és ott az intézmény rendjének lehetőség szerinti tiszteletben tartásával intézkedhet.

Mindezekre figyelemmel – tekintve, hogy az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján a korábban ismertetett gyanúok miatt a rendőrségnek kifejezett intézkedési kötelezettsége állt fenn – a rendőrség törvényes joggalappal lépett az Rtv. rendelkezése alapján magánlakásnak nem minősülő magánterületre. Megállapítható továbbá, hogy a fellépés során a rendőrség a szükségesség és arányosság követelményét betartva járt el, hiszen az adott körülmények között – figyelemmel arra is, hogy a területet járművekkel zárták el – a rendőri fellépés célját veszélyeztette volna a késedelem, illetve az, ha csak a magánterületen kívül intézkednek a rendőrök. **A Testület a fentiek alapján a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelmét ebben a tekintetben szintén nem állapította meg.**

7) A Testület a panasz kapcsán vizsgálati körébe vonta a panaszos békés gyülekezéshez való joga korlátozásának kérdését is, amellyel kapcsolatban álláspontja a következő. A Gytv. hatálya alá eső rendezvény magánterületen is tartható. Annak, hogy egy rendezvényt közterületen, vagy magánterületen rendeznek meg, csak annyiban van jelentősége, hogy a Gytv. a közterületen tartott rendezvények kapcsán bejelentési kötelezettséget ír elő, de a rendezvények definíciójának vizsgálata alapján egyértelmű, hogy a magánterületen megtartott, politikai tartalmú és célú rendezvényre is a Gytv. szabályai alkalmazandók, így a rendőrségnek a rend fenntartásával és az oszlatással kapcsolatos jogai és kötelezettségei ilyen rendezvények vonatkozásában is fennállnak.

Ennek figyelembe vételével megállapítható, hogy a rendőrség a konkrét esetben a fokozatosság követelményének szem előtt tartásával, a gyülekezési jog tiszteletben tartásával járt el. Ugyanis egy olyan rendezvény esetében, ahol nagyszámú résztvevővel szemben merült fel a feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvételnek olyan fokú gyanúja, amely a rendőrségi intézkedést megalapozta, a rendőrök – helyesen – nem a politikai párt családi napjára érkezőket is érintő oszlatás mellett döntöttek, hanem csak azokkal az egyénekkal szemben fogantatosítottak intézkedést, akikkel kapcsolatban ez a gyanú felmerült, lehetővé téve, hogy a rendezvény folytatódjon.

A panaszosnak értelemszerűen érintette a gyülekezéshez való jogát, hogy egy gyülekezés során kifejtett tevékenysége kapcsán igazoltatták, de figyelemmel arra a körülményre, hogy a rendőrség úgy választotta meg az alkalmazott intézkedést, hogy az a gyülekezés egészét tekintve annak lefolytatását (és azon a panaszos további részvételét) lehetővé tegye, ezért a Testület szerint a korlátozás arányosnak minősül, így a békés gyülekezéshez való jog sérelmét nem állapította meg.

8) A panaszos beadványában kifogásolta a terület felett köröző rendőrségi helikopter zajosságát, ami miatt a hangosbeszélőben elhangzottakat nem hallotta.

A Testület a rendőri fellépésről készült eseménynaplóból megállapította, hogy valóban kifogásolták a résztvevők a helikopter zaját, ami 15 óra után – utasításra – magasabbra emelkedett, és távolabbról rögzítette az eseményeket. A Testület ugyanakkor elfogadta a rendőrség tájékoztatását, miszerint az eseményeknél a rendőri csapaterő alkalmazásához, a vezetés és rendőri erők szervezéséhez és az ott történtek rögzítéséhez szükséges volt.

A Testület ezzel összefüggésben az Rtv. 15. §-ában szabályozott az arányosság követelményére hívja fel a figyelmet. A 15. § (1) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, a (2) bekezdés szerint pedig több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása

mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Jelen esetben a Testület megítélése szerint az ellenőrzött terület nagyságára és annak személygépkocsikkal történő körbezártságára figyelemmel indokolt és arányos volt, hogy az eseményeket a levegőből kísérték figyelemmel, illetve, hogy a rendőri csapatereket helikopterről szervezték meg. **A fentiek miatt a helikopter bevetése nem sértette az arányosság követelményét, ezért a panaszos békés gyülekezéshez való joga nem sérült.**

9) A panaszos sérelmesnek tartotta, hogy a rendőri intézkedés diszkriminatív jellegű volt, mert nem minden jelenlévőt igazoltattak a rendőrök.

A rendőrt megillető törvényes jogosítványok esetleges részrehajló alkalmazását a Testületnek vizsgálnia kellett részben az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettség alapján, részben azért, mert az Rtv. 92. §-a szerint a Testület az alapjogsérelem megállapításáról dönt, ebbe a körbe pedig az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében előírt megkülönböztetési tilalom is beletartozik. Mindezek alapján leszögezhető: a jogszerű rendőri fellépéshez szükséges, hogy a rendőrség jogellenes megkülönböztetés nélkül éljen a rendelkezésére álló jogszabályi felhatalmazásokkal.

A Testület megjegyzi, hogy a rendőri intézkedés jogszerűségét önmagában az nem érinti, hogy a panaszost a rendőrség igazoltatta, míg a jelenlévők közül többeket nem.

A Testület a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudott olyan védett tulajdonságot feltárni, amely alapján vélelmezhető lenne, hogy a rendőrök részrehajlóan intézkedtek, önkényesen szelektáltak volna a jelenlévők között. Az, hogy a százas nagyságrendben jelenlévők közül egyeseket többször igazoltattak, míg mások igazoltatása elmaradt, jelezhet ugyan szervezési problémát, de önmagában – más, közvetlen vagy közvetett diszkriminációra utaló körülmény fennállása nélkül – nem alapozta meg a részrehajlás megállapítását a panaszos vonatkozásában, és a panaszos sem jelölt meg, hogy megítélése szerint milyen ok vagy tulajdonság alapján jártak el vele szemben hátrányosabban, mint más jelenlévőkkel szemben.

A fentiek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy az igazoltatások módja nem ütközött az Alkotmány 70/A. §-ában rögzített diszkrimináció tilalmába.

10) A panaszbeadvány további részleteiben olyan szubjektív értékítéletet tartalmaz a rendőrséggel szemben, amelynek véleményezése nem tartozik a Testület hatáskörébe.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések (igazoltatás, adatrögzítés, ruházatátvizsgálás) nem sértették a panaszos személyes adatok védelméhez, személyi integritáshoz és békés gyülekezéshez való jogát,

tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát; a jogorvoslathoz való jogának sérelme pedig nem volt megállapítható. A rendőri intézkedés továbbá nem ütközött a diszkrimináció alkotmányos tilalmába. A Testület – az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2010. március 17.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület